

ВІСНИК ЦЕНТРУ®

Українська економіка збереже високі темпи зростання – новий консенсус-прогноз

Темпи зростання української економіки зменшаться порівняно з 2004 роком, проте зростання реального ВВП збережеться на високому рівні і 2005, і 2006 року. Дії уряду щодо зміцнення курсу гривні призведуть до зниження офіційного обмінного курсу. Зусиль уряду буде недостатньо для приборкання інфляції. Її причина – збільшення соціальних видатків державного бюджету. Такі основні висновки експертів, які взяли участь у складенні консенсус-прогнозу української економіки

Експерти провідних організацій, які прогнозують розвиток української економіки, виробили узгоджений прогноз на 2005–2006 роки. Засідання відбулося 25 березня 2005 року за сприяння Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції, а також Програми розвитку ООН. Експерти, які представляють урядові, недержавні, міжнародні та комерційні організації, надали свої прогнози щодо значень основних макроекономічних показників України. Отримані середні значення їх дають змогу оцінити майбутні макроекономічні тенденції.

Зростання ВВП становитиме близько 8%

За підсумками консенсус-прогнозу, зростання реального ВВП становитиме 8% 2005 року і 7,6% 2006 року. Головним чинником зростання, як і доти, залишається зовнішній попит на продукцію українського експорту. Стабільним чинником зростання у 2005–2006 роках, на думку експертів, будуть також інвестиції в основний капітал. Тим часом вплив підвищення соціальних виплат на зростання економіки матиме короткостроковий ефект: зростання приватного споживання та валових національних заощаджень сповільнюватиметься. Середня заробітна плата 2005 року прогнозується на рівні 753 грн., 2006 року – 921,3 грн. Зростання реальних наявних доходів населення становитиме 14,2% та 11,8% відповідно.

Консенсус-прогноз щодо перспектив розвитку реального сектору економіки базується на таких припущеннях:

- збільшення урядом соціальних виплат призведе до підвищення споживання;

- відбудеться зростання інвестицій внаслідок стабілізації політичної ситуації.

Експерти не дійшли згоди щодо впливу стимулювання споживчого попиту на розвиток економіки. Частина вважає, що таке стимулювання призведе до економічного піднесення, тим часом інші вважають, що в умовах нереформованої економіки стимулювання споживчого попиту обернеться чинником стримування економічного зростання.

Серед ризиків прогнозу експерти зазначили погіршення інвестиційної привабливості України в разі проведення реприватизації та суттєве підвищення цін на експортовані енергоносії.

Україна і далі працює на експорт

Українська економіка продовжує орієнтуватися на експорт. За прогнозами експертів, 2005 року експорт становитиме 55,1% українського ВВП. 2006 року цей показник зменшиться до 51,6%. Обсяг експорту переважатиме імпорт на 626 млн. грн. 2005 року і на 633 млн. 2006 року. Прямі іноземні інвестиції прогнозуються цього року на рівні 1 млрд. 780 млн. доларів США, наступного року очікуються надходження в розмірі 2 млрд. 122 млн. доларів США.

Прогнози учасників консенсус-прогнозу щодо зовнішнього сектору базуються на таких припущеннях:

- отримання Україною статусу країни з ринковою економікою зменшить негативні наслідки антидемпінгових розслідувань щодо України;
- вступ до СОТ відбудеться 2006 року;

- ціни на український експорт залишаться на високому рівні, проте незначне сповільнення темпів зростання торгівельних партнерів спричинить зменшення прибутків від експорту.

Головним ризиком для української зовнішньої торгівлі експерти вважають різке зменшення світових цін на ринках чорних металів і хімічної промисловості – основи українського експорту.

Дефіцит бюджету незвично високий

Експерти прогнозують цього року високий дефіцит бюджету, який становитиме 3,72% ВВП, 2006 року – 2% ВВП. Основна причина цього – суттєве збільшення соціальних виплат, частина яких не підкріплена бюджетними надходженнями. Експерти прогнозують покриття бюджетного дефіциту уряд забезпечуватиме однаковою мірою і за рахунок приватизації, і за рахунок запозичень на внутрішньому та зовнішньому ринках. Така ситуація зберігатиметься і 2005, і 2006 року.

Прогнозуючи параметри бюджетів 2005–2006 років, експерти спиралися на такі припущення:

- надходження до бюджету збільшуватимуться в результаті детінізації економіки та скасування пільг і преференцій окремим територіям, галузям і підприємствам;
- збільшення соціальних виплат відбуватиметься і 2006 року.

Гривня зміцниться

Учасники консенсус-прогнозу підтверджують очікування щодо зміцнення гривні до долара США. Офіційний обмінний курс у грудні 2005 року становитиме 5,28 грн./дол. У грудні 2006 року гривня зміцниться до 5,25 грн./дол. Цьому сприятимуть міжнародні резерви НБУ, які знову зростають після стабілізації політичної ситуації в Україні. Резерви становитимуть 13,1 млрд. доларів США 2005 року і збільшаться до 15,7 млрд.

доларів США 2006 року. Середньозважена ставка за кредитами комерційних банків 2005 року не зазнає суттєвих змін і становитиме 18,3%, проте 2006 року, на думку експертів, знизиться до 16,3%.

Експерти передбачають, що монетарна політика, як і доти, спрямовуватиметься на забезпечення цінової стабільності. Утім, експерти песимістично оцінюють можливості уряду щодо приборкання інфляції. Зростання цін споживачів у 2005 та 2006 роках прогнозується на рівні 11,4% і 7,2% у порівнянні грудень до грудня попереднього року.

Середньострокова перспектива оптимістична

Організатори регулярних семінарів з макроекономічного прогнозування

спробували розширити горизонт прогнозу і запропонували учасникам березневого семінару надати свої передбачення щодо макроекономічної ситуації 2007–2009 років. Організатори зазначають, що вони не отримали достатнього масиву даних, з яких можна було б сформувати консенсус-прогноз на триваліший період. Утім, наявні дані дають підстави передбачити загальні тенденції у середньострокових очікуваннях експертів.

У цілому експерти оптимістично дивляться на подальше економічне становище України. Зокрема вони очікують збереження середніх темпів реального зростання української економіки (близько 6% щорічно), поступову заміну експорту як основного джерела зростання внутрішніми чинниками, скорочення дефіциту бюджету

та інфляції, проведення податкової реформи та детінізації української економіки. ■

Прогнози надали такі організації: Інститут економічних досліджень і політичних консультацій, Інститут економічного прогнозування Національної академії наук України, компанія GfK-USM, компанія "Альфа і К", Міністерство економіки та з питань європейської інтеграції, представництво Міжнародного валютного фонду в Україні, МЦПД і представництво Світового банку в Україні.

Додаткову інформацію щодо прогнозів МЦПД можна отримати в Євгенії Ахтирко за телефоном (044) 236-1292 та електронною поштою eakhtyrko@icps.kiev.ua

Таблиця 1. Макроекономічні прогнози на 2005–2006 роки

Показники	2005 рік		2006 рік		Показники	2005 рік		2006 рік	
	Консенсус-прогноз	Прогноз МЦПД	Консенсус-прогноз	Прогноз МЦПД		Консенсус-прогноз	Прогноз МЦПД	Консенсус-прогноз	Прогноз МЦПД
Реальний сектор	(млн. грн.)				Обсяг експорту	55,1	55,5	51,6	51,7
Номінальний ВВП	422 446	418 200	489 773	472 000	Обсяг імпорту	49,9	51,4	48,8	50,5
Споживання	314 623	326 600	369 319	368 600	Баланс доходів	-0,8	-0,7	-0,7	-0,6
приватне	244 514	265 800	287 235	300 000	Баланс поточних трансфертів	3,0	3,4	2,7	3,1
державне	71 580	60 800	82 842	68 600	Обмінний курс, грн./\$				
Інвестиції	87 029	93 200	106 367	105 200	Середній	5,29	5,29	5,25	5,22
Валове нагромадження основного капіталу	86 423	92 800	101 105	104 700	Кінець періоду	5,28	5,25	5,25	5,20
приватного	72 901	x	89 414	x	Зведений бюджет	(млн. грн.)			
державного	13 874	x	15 299	x	Всі доходи	122 683,5	x	133 448,6	x
Чистий експорт товарів та нефакторних послуг	23 778	16 200	17 204	5 100	Всі видатки	138 399,7	x	143 267,6	x
Валові національні заощадження	109 792	x	122 858	x	Загальний баланс	-15 716,2	x	-9819	x
Реальний сектор	(індекс, рік до року)				<i>Статті фінансування</i>				
Реальний ВВП	108,0	107,0	107,6	107,5	Приватизація	6 101,75	x	4940	x
Споживання	109,5	107,3	108,9	108,3	Внутрішні позики	2 474,25	x	1 476,67	x
приватне	110,6	108,0	109,6	109,0	Зовнішні запозичення	3 457,5	x	3 241,67	x
державне	104,3	105,0	104,3	106,0	Зведений бюджет	(% до ВВП)			
Інвестиції	112,0	110,0	112,0	112,0	Всі доходи	29,04	27,0	27,25	28,0
Валові національні заощадження	114,4	x	107,8	x	Всі видатки	32,76	30,0	29,25	29,0
Інфляція	(індекс, рік до року)				Загальний баланс	-3,72	-3,0	-2,0	-1,0
Дефлятор ВВП (середній за рік)	112,9	113,0	107,9	105,0	<i>Статті фінансування</i>				
Індекс споживчих цін (середній за рік)	113,8	114,2	108,9	107,0	Приватизація	1,4	x	1,0	x
грудень до грудня попереднього року	111,4	111,0	107,2	106,0	Внутрішні позики	0,6	x	0,3	x
Індекс цін виробників (середній за рік)	116,0	117,7	109,7	108,5	Зовнішні запозичення	0,8	x	0,7	x
грудень до грудня попереднього року	111,2	112,0	107,5	106,0	Гроші та кредит	(млн. грн.)			
Зовнішній сектор	(млн. доларів США)				Грошова база (на кінець періоду)	66 783	x	82 765	x
Прямі іноземні інвестиції	1 780	1 600	2 133	2 000	грудень до грудня попереднього року, %	24,2	33,0	23,9	19,0
Рахунок поточних операцій	5 910	5 350	4 473	3 380	Грошова маса (МЗ) (на кінець періоду)	170 355	x	221 216	x
Обсяг експорту	44 022	43 840	48 177	46 780	грудень до грудня попереднього року, %	35,4	38,0	29,9	25,0
Обсяг імпорту	39 842	40 660	45 571	45 690	Середньозважена ставка за кредитами комерційних банків в національній валюті, %	18,3	18,5	16,7	16,5
Баланс доходів	-626	-520	-633	-500	Міжнародні резерви НБУ, \$ млн.	13 113	13 000	15 757	15 100
Баланс поточних трансфертів	2 356	2 700	2 500	2 800	Соціальні показники				
Зовнішній сектор	(% до ВВП)				Населення, млн. осіб.	47,14	47,1	46,83	46,9
Прямі іноземні інвестиції	2,2	2,0	2,3	2,2	зміна, % до попереднього року	99,5	x	99,3	x
Рахунок поточних операцій	7,4	6,8	4,8	3,7	Середня заробітна плата, грн.	753,0	x	921,3	x
					Наявні доходи населення, % зміна до попереднього року	114,2	108,0	111,8	110,0

вісник центру є щотижневою публікацією Міжнародного центру перспективних досліджень, що розповсюджується електронною поштою. Якщо ви хочете бути внесеним до списку розсилання бюлетеня, надішліть інформацію про себе на адресу: marketing@icps.kiev.ua, тел.: (044) 236-5464, факс: (044) 236-4668. Архів **вісника центру** зберігається за адресою: <http://visnyk.icps.kiev.ua/> Редактор **вісника центру** Євген Шульга (shulha@icps.kiev.ua), тел.: (044) 236-4477. Передрук матеріалів дозволено з відома Центру.